

M.E. Iacobescu
DICȚIONAR
de
ANTONIME
AL LIMBII ROMÂNE

DICȚIONARELE ȘCOLARULUI

Editura ANDREAS

M.E. Iacobescu

DICȚIONAR
'de
ANTONIME
AL LIMBII ROMÂNE

Include aproximativ 6.000 de perechi antonimice

Cuvinte-titlu explicate cu șiruri sinonimice

DICȚIONARELE ȘCOLARULUI

Editura ANDREAS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IACOBESCU, M.E.

Dictionar de Antonime al Limbii Române / M.E.

Iacobescu

București: Andreas Print, 2013

ISBN 978-606-8271-43-9

© 2017, Editura **ANDREAS** PRINT, București

*Toate drepturile asupra acestei ediții în limba română
sunt rezervate Editurii Andreas*

Bun de tipar: 12.01.2017; Coli de tipar: 21
Format: Z₆ (16/54x84 cm).

DIFUZOR EXCLUSIV:
AGENȚIA DE DIFUZARE DE CARTE
IVO PRINT

Petru Maior nr. 32, sector 1, București

Tel./Fax: 021.222.07.67

E-mail: ivo_print@yahoo.com

*Site: **www.editura-andreas.ro***

Cuvânt înainte

ANTONIMELE, după definiția de dicționar, sunt cuvinte cu formă diferită și cu înțeles opus, fiind vorba practic de antagonice (antagonisme), precum:

- ❖ mare – mic;
- ❖ înalt – scund;
- ❖ bun – rău;
- ❖ sus – jos
- ❖ slab – gras
- ❖ frumos – urât etc.

Antonimia se poate realiza:

– cu ajutorul prefixelor (prefixe antonimice, negative sau privative):

- ❖ confirma – infirma;
- ❖ închide – deschide;
- ❖ împacheta – despacheta;
- ❖ cinstit – necinstit;
- ❖ egal – inegal;
- ❖ lipit – dezlipit;
- ❖ corect – incorect etc.

– între un cuvânt și o locuțiune:

- ❖ a opri – a da drumul

Doar trei lucruri sunt importante în constituirea perechilor de antonime:

– să fie compusă din părți de vorbire de același fel:

- ❖ substantive: bucurie – tristețe;
- ❖ adjective: bun – rău;
- ❖ verbe: a merge – a sta;
- ❖ adverbe: sus – jos.

– în cazul cuvintelor polisemantice, antonimia se stabilește pentru fiecare sens mai important al cuvântului respectiv:

❖ drept – nedrept; drept – strâmb; drept – stâng

– să nu se piardă din vedere sensul cuvintelor, cuvinte precum: nebun, necurat, nevrednic nu sunt antonimele cuvintelor bun, curat, respectiv vrednic, antonimul fiind în aceste cazuri, după sinonimul corect (după caz: ținut, necinstit, nedemn):

❖ nebun – sănătos;

❖ necurat – cinstit;

❖ nevrednic – onorabil.

A

- ★ **ABANDONA** (VB.) – *A lăsa, a părăsi, A renunța. A ceda.*
Abandona ⇔ a adopta, a relua, a reveni.
- ★ **ABĂTUT** (ADJ.) – *Care este descurajat; trist, deprimat.*
Abătut ⇔ bucuros, vesel, voios.
- ★ **ABDICA** (VB.) – *A renunța la tron.*
Abdica ⇔ a înscăuna.
- ★ **ABIL** (ADJ.) – *Îndemânatic, iscusit, priceput, dibaci.*
Abil ⇔ Abil, neîndemânatic, stângaci.
- ★ **ABILITATE** (S.F.) – *Calitatea de a fi abil; îndemânare, iscusință; pricepere, dibăcie.*
Abilitate ⇔ Abilitate, stângăcie.
- ★ **ABJECT** (ADJ.) – *Respingător; josnic; ticălos netrebnic.*
Abject ⇔ onorabil, respectabil, stimabil, venerabil.
- ★ **ABOLI** (VB.) – *A suprima, a scoate din uz (o lege, o decizie etc.).*
Aboli ⇔ a instaura, a valida, a decreta.
- ★ **ABOLIRE** (S.F.) – *A acțiunea de a aboli și rezultatul ei.*
Abolire ⇔ validare, confirmare, decretare.
- ★ **ABOMABIL** (ADJ.) – *Cumplit, cutremurător, dezgustător, fioros, groaznic, grozav, înfiorător, înfricoșător, îngrozitor, înspăimântător, macabru, monstruos, odios, oribil, respingător, sângeros, teribil, zguduitor.*
Abominabil – admirabil, adorabil, agreabil.
- ★ **ABORDABIL** (ADJ.) – *Care poate fi abordat. Care este accesibil.*
Abordabil ⇔ Abordabil, Accesibil, neabordabil, Acostabil.
- ★ **ABORIGEN** (S.M.) – *Care face parte din populația originară a unei țări sau a unei regiuni; autohton; indigen; băștinaș.*
Aborigen ⇔ străin, venetic.
- ★ **A ABREVIA** (VB.) – *A face mai scurt prin reducerea numărului de litere sau de silabe; a prescurta.*
Abrevia ⇔ A prelungi.
- ★ **ABROGA** (VB.) – *A anula, a suprima, a aboli (o lege, un regulament etc.).*
Abroga ⇔ a menține, a dispune.
- ★ **ABRUPT** (ADJ.) – *(Despre povârnișuri) Cu pantă foarte înclinată; accidentat, prăpăstios.*
Abrupt ⇔ domol, lin.
- ★ **ABRUTIZA** (VB.) – *A (se) animaliza, a (se) dezumaniza, a se îndobitoci.*
Abrutiza ⇔ a civiliza, a înnobila.

- ★ **ABRUTIZARE** (S.F.) – *Acțiunea de a (se) abrutiza și rezultatul ei; îndobitocire.*
Abrutizare ⇔ înnobilare.
- ★ **ABSCONS** (ADJ.) – *Greu de înțeles; ascuns, tainic.*
Abscons ⇔ bombastic.
- ★ **ABSENT** (ADJ.) – *Care nu este fizic de față, care lipsește. (FIG.) Care nu este atent la ce se petrece în jurul lui; distrat.*
Absent ⇔ Atent, omniprezent, prezent.
- ★ **ABSENTA** (VB.) (Despre persoane) *A lipsi dintr-un loc (unde ar fi trebuit să se găsească), a nu fi de față.*
Absenta ⇔ a asista, a se afla.
- ★ **ABSENȚĂ** (S.F.) – *Lipsă a unei ființe sau a unui obiect din locul unde ar fi trebuit să se afle.*
Absență ⇔ prezență.
- ★ **ABSOLUT** (ADJ.) – *Adânc, complet, deplin, desăvârșit, perfect, profund, total.*
Absolut ⇔ Relativ.
- ★ **A ABSOLVI** (VB.) – *A scuti de o pedeapsă; a ierta.*
Absolvi ⇔ A învinui, a osândi.
- ★ **ABSORBȚIE** (S.F.) – *Fenomen fizic prin care un corp solid sau lichid încorporează prin difuzie din afară o substanță oarecare. Proces de pătrundere a apei, a substanțelor minerale și organice, precum și a gazelor în celulele organismului.*
Absorbție ⇔ desorbție.
- ★ **ABSTRACT** (ADJ.) – *Conceput în mod prea general, prea teoretic; greu de înțeles din cauza lipsei de ilustrări concrete.*
Abstract ⇔ concret, palpabil, sesizabil.
- ★ **ABSTRACTIZA** (VB.) – *A desprinde însușirile esențiale, comune unui grup de obiecte sau de fenomene în vederea formării noțiunilor sau a categoriilor de gândire, a descoperirii legilor existenței a dezvoltării fenomenelor.*
Abstractiza ⇔ a concretiza.
- ★ **ABSRUD** (ADJ.) – *Aberant, ilogic, nelogic, nerațional, prostesc, stupid, (LIVR.) elucubrant, irațional.*
Absurd ⇔ logic, rațional, rezonabil.
- ★ **ABUNDENȚĂ** (S.F.) *Cantitate mare, belșug, bogăție, prisos.*
Abundență – lipsă, mizerie, sărăcie.
- ★ **ACCELERĂ** (VB.) *A grăbi, a iuți, a urgenta, a zori, (~ încheierea unei acțiuni.)*
Accelera ⇔ a frâna, a încetini.
- ★ **ACCENTUA** (VB.) – *A evidenția, a întări, a marca, a puncta, a releva, a reliefa, a sublinia, (LIVR.) a învedera, a potența. (A ~ calitățile lucrării.) A insista. A se amplifica, a crește, a se intensifica, a se întări, a se întehi, a se mări, a spori.*
Accentua ⇔ a atenua, a slăbi, a renunța.
- ★ **ACCEPTA** (VB.) – *A fi de acord cu...; a primi, a consimți să...; a*

- admite, a aproba, a încuviința. A suporta, a tolera.*
 Accepta (vb.) ⇔ A dezaproba, a refuza, a renunța, a respinge
- ★ **ACCEPTARE** (S.F.) – *Aprobare. Admitere, recunoaștere.*
 Acceptare ⇔ Dezaprobare, renunțare, respingere, refuz
- ★ **ACCESIBIL** (ADJ.) – *La care se poate ajunge ușor; care este la îndemâna cuiva; care poate fi ușor procurat; care se poate înțelege ușor.*
 Accesibil ⇔ Accesibil, neaccesibil, de neatins.
- ★ **ACCIDENTAT** (ADJ./S.M.) – *(Cel care a suferit un accident. (Despre un teren) Care are neregularități.*
 Accidentat ⇔ neaccidentat, valid; plat, neted.
- ★ **ACHITA** (VB.) – *A declara printr-o hotărâre judecătorească că persoana trimisă în judecată penală este nevinovată. A(-și) plăti, a(-și) îndeplini o obligație materială sau morală. A plăti o marfă/un serviciu.*
 Achita ⇔ a acuza, a condamna, a învinovăți, a osândi.
- ★ **ACLAMA** (VB.) – *A saluta, a aproba prin strigăte de bucurie, prin manifestări publice ale entuziasmului; a ovaționa.*
 Aclama (vb.) ⇔ A huidui, a declanșa, a fluiera.
- ★ **ACOLO** (ADV.) – *În acel loc (relativ) îndepărtat (de cel care vorbește); în alt loc.*
 Acolo ⇔ Aici.
- ★ **ACOPERIRE** (S.F.) – *Învelire, îmbrăcare, astupare, ascundere, mascare.*
 Acoperire ⇔ Destăinuire, dezvelire, golire, etalare.
- ★ **ACORD** (S.N.) – *Înțelegere, învoială, convenție etc. între două sau mai multe părți în vederea încheierii, modificării sau desființării unui act juridic. Aprobare, acceptare.*
 Acord ⇔ dezacord, disensiune, divergență, litigiu, diferend.
- ★ **ACORDA** (VB.) – *A da (cu îngăduință, cu grijă, cu atenție, cu bunăvoință); a oferi; a atribui. A stabili acordul gramatical. A regla frecvența unui aparat, a unui sistem fizic etc., astfel încât să fie egală cu frecvența altui aparat, sistem fizic etc. A aduce sunetele unui instrument muzical la înălțimea corectă.*
 Acorda ⇔ A dezacorda, a retrace; a lua.
- ★ **ACRI** (VB.) – *A face să devină sau a deveni (mai) acru; a (se) înăcri; a se mura. (Despre alimente) A se altera, a se strica. (FIG.) A face să devină sau a deveni ursuz, supărăcios, urâcios.*
 Acri ⇔ a (se) îndulci.

- ★ **ACRU** (ADJ.) – *Care are gustul lămâii, al oțetului etc.* (FIG.) *Morocănos, ursuz.*
Acru ⇔ dulce.
- ★ **ACTIVITATE** (S.F.) – *Îndeletnicire, lucru, muncă, ocupație, preocupare, treabă,* (LIVR.) *travaliu,* (ÎNV.) *ocupare, preocupare.*
Activitate ⇔ Activitate, inerție, pasivitate, repaus, odihnă, pauză.
- ★ **ACTUAL** (ADJ.) – *Care există, care se petrece în momentul de față.*
Actual ⇔ depășit, perimat, învechit, demodat.
- ★ **ACȚIUNE** (S.F.) – *Faptă, operă, operație, mișcare, afabulație, fabulație, intrigă, subiect.*
Acțiune ⇔ Acțiune, pasivitate, reacțiune.
- ★ **ACUM** (ADV.) – *În prezent, în momentul de față; actualmente. Îndată, imediat, numaidecât.*
Acum ⇔ atunci, odinioară, altă dată.
- ★ **ACUMULA** (VB.) – *A aduna, a strânge, a concentra, a înmagazina.*
Acumula ⇔ a risipi, a prăpădi, a împrăști.
- ★ **ACUZA** (VB.) – *A învinui, a învinovăți.*
Acuza ⇔ dezvinovăți, a disculpa.
- ★ **ACUZARE** (S.F.) – *Acțiunea de a acuza și rezultatul ei; învinuire, învinovățire, acuzație.*
Acuzare ⇔ apărare.
- ★ **ADAOS** (S.N.) – *Anexă, apendice, completare, supliment.* (~ la un memoriu.) *Spor.*
Adaos ⇔ scăzământ, pagubă.
- ★ **ADAPTABIL** (ADJ.) – *Care se poate adapta sau acomoda ușor.* (FIG.) *Flexibil, maleabil, mlădios.*
Adaptabil ⇔ Neadaptabil, inflexibil.
- ★ **ADAPTARE** (S.F.) – *Acțiunea de a (se) adapta și rezultatul ei.*
Adaptare ⇔ Adaptare, nepotrivire, neacomodare.
- ★ **ADĂUGA** (VB.) – *A mai pune peste..., a da în plus; a face să sporească. A spune sau a scrie ceva în continuare sau în completare. A (se) alătura, a (se) alipi, a (se) reuni.*
Adăuga – a reduce, a diminua, a scădea, a împuțina, a micșora.
- ★ **ADECVAT** (ADJ.) – *Nimerit, propriu, bine venit; (adv.) recomandabil.*
Adecvat ⇔ Adecvat, neadecvat, nepotrivit, necorespunzător.
- ★ **ADEMENI** (VB.) – *A tenta, a înșela, a seduce.*
Ademeni ⇔ a dezgusta, a goni.
- ★ **ADEMENTOR** (ADJ.) – *Atrăgător, ispititor, îmbietor, seducător, tentant.*
Adementor ⇔ dezgustător, repugnant, repulsiv, respingător, scârbos.
- ★ **ADEPT** (ADJ./S.M.) – *Persoană care aderă la convingerile cui-va; partizan al unei idei, teorii, doctrine etc.*
Adept ⇔ adversar, potrivit.
- ★ **ADESEA / ADESEORI** (ADV.) – *De multe ori, în repetate rânduri; des.*
Adesea / adeseori ⇔ rar, arar.